

Ministerstvo zemědělství České republiky
Ing. Daniel Froněk, Odbor rostlinných komodit
Těšnov 65/17, 110 00 Praha 1

Věc: Stanovisko k prodloužení platnosti povolení herbicidních účinných látek phenmedipham a desmedipham (dále jen PMP a DMP)

Semčice, 4.6.2018

Na výboru SCoPAFF má ve dnech 19.-20.6. 2018 dojít ke hlasování o (ne)prodloužení platnosti povolení PMP a DMP. Sdělujeme v této mimořádně závažné věci naše stanovisko:

Obecně: PMP a DMP jsou v současné technologii pěstování cukrové řepy nepostradatelné látky. Hubí široké spektrum plevelů a používají se bez výjimky na každém hektaru pěstované cukrové řepy ve postupných 3 – 5 aplikacích. Celkovou spotřebu těchto látek v českém řepařství odhadujeme na cca 40 t (jako čisté látky) resp. cca 200 t ve formě komerčních herbicidů. Cukrová řepa má na začátku vegetace pomalý vývoj a nízkou konkurenční schopnost vůči plevelům a proto je tu nezbytná vysoká účinnost herbicidní technologie, u vysokých plevelů (merlíky, lebedy, laskavce) nad 99 %. Vysoké a spolehlivé účinnosti se dosahuje kombinacemi kontaktních (PMP/DMP) a půdních (metamitron, ethofumesát, lenacil) herbicidů. Snížená účinnost při absenci PMP/DMP vede k drastickému poklesu výnosů o desítky procent.

Jednotlivé argumenty:

- PMP hubí zejména rozhodující jednoleté dvouděložné plevele cukrovky, jako jsou např. opletka obecná, merlík bílý, hořčice polní a rozrazil břechťanolistý. Již například jedna vyvinutá rostlina merlíku bílého připadající na 1 m², je schopna snížit výnos o 11 %.
- DMP hubí další majoritní jednoleté dvouděložné plevele v cukrovce, jako jsou např. laskavec ohnutý, řepka olejka nebo slunečnice, tolerantní vůči ALS inhibitorům (sulfonylmočovinám).
- PMP a DMP kontaktně hubí plevele i za velmi suchých podmínek, které jsou v posledních letech stále dál častějším jevem. Alternativní půdní herbicidy za těchto podmínek selhávají
- PMP a DMP jsou ideálním nástrojem pro antirezistentní strategie založené na prostřídávání mechanismů působení herbicidních účinných látek a vhodně zapadají do koncepce integrovaného hubení plevelů. Proto jsou tyto účinné látky naprosto zásadní pro herbicidní technologii cukrovky ve všech zemích Evropské unie:
- Cukrovka se běžně pěstuje pouze v takovém střídání plodin, které vede k použití účinných látek PMP/DMP na stejném poli pouze každý třetí až pátý rok.
- Účinné látky PMP/DMP nejsou povoleny a používány u plodin střídajících se v osevním postupu s cukrovkou (např. obiloviny, řepka olejka, kukuřice, slunečnice), což vede automaticky k pravidelnému a stálému prostřídávání odlišně působících herbicidních přípravků.
- Desetiletí provozně úspěšného využívání prokázala, že účinné látky PMP/DMP při použití v souladu s doporučeným dávkováním nevzbuzují obavy a nevyvolávají žádné konkrétní nežádoucí účinky, jako např. přenos a vliv na následnou plodinu.

Závěr:

Pro látky PMP/DMP neexistuje v současné době žádná rovnocenná alternativa. Zbývající účinné látky působí v půdě na klíčení plevelných semen a jejich účinnost se za sucha snižuje na minimum. Tyto látky jsou nadto často málo selektivní k malé řepě a není je možno použít v prvních 2 - 3 týdnech vegetace. Problémem je tu i několikanásobně vyšší jednotková cena. Mechanické hubení plevelů (okopávání) představuje zcela nereálný nárůst potřeby sezónní ruční práce a robotické odplevelování je zatím ve stadiu jednotlivých prototypů a spíše základního výzkumu. Pro kontaktní herbicidní látky PMP/DMP nemá řepařství v současné době žádnou reálnou alternativu a jejich zákaz by v principu znamenal likvidaci řepařství a řepného cukrovarnictví. **Proto žádáme, aby Česká republika na předmětném jednání hlasovala pro prodloužení platnosti povolení těchto látek.**

Ing. Jaromír Chochola CSc.

Jednatel

Řepařský institut, spol. s r.o., Semčice